

Nodarbinātības
valsts aģentūra

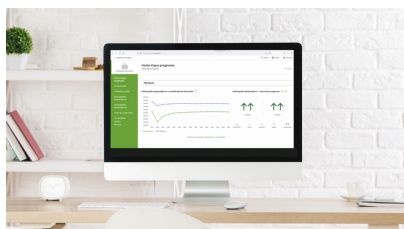
Darba tirgus prognozes

Publicēts: 23.03.2020.

Atjaunināts: 25.02.2023.

Interaktīva darba
tirgus prognožu
platforma

prognozes.nva.gov.lv
prognozes.em.gov.lv

Darba tirgus prognožu platforma

[Skatīt vairāk](#)

Informācija par Darba tirgus prognozēšanu un prognozēm

Darba tirgus prognozēšana ir dažādu kvantitatīvo un kvalitatīvo metožu izmantošana ar mērķi identificēt nākotnes darba tirgus vajadzības. Latvijā darbaspēka pieprasījumu īstermiņā (līdz vienam gadam) prognozē NVA, savukārt vidēja un ilgtermiņa darba tirgus prognozes izstrādā Ekonomikas ministrija.

Īstermiņa darbaspēka pieprasījuma prognožu metodika nodrošina ar informāciju par darba tirgus pieprasījuma izmaiņu īstermiņa tendencēm, kas izmantojama bezdarbnieku apmācību programmu plānošanai, karjeras konsultācijām un citām ar darba tirgu saistītām aktivitātēm. Prognozes nav izmantojamas tādā pašā veidā kā informācija no reģistriem, kura tiek uztverta kā absolūts lielums. Prognozes galvenokārt iezīmē tendences, un ir svarīga to analīze un interpretācija, izmantojot citu pieejamo informāciju

Vidēja un ilgtermiņa darba tirgus prognozes ir informācija, kas virza politiskās izmaiņas, kas ietekmē ekonomikas attīstību. Tās ir viens no instrumentiem, kas ļauj savlaicīgi paredzēt darba tirgus neatbilstību veidošanos nākotnē, parādot darba tirgus attīstības tendences un iespējamus riskus, saglabājoties esošai izglītības sistēmai un izglītības piedāvājuma struktūrai.

Prognožu platforma

Platformā vienkopus pieejama visa darba tirgus prognožu informācija, kas ir papildināta ar dažādiem papildu informācijas kanāliem, no citām informācijas sistēmām un e-resursiem. Platformas izstrādāta ar mērķi padarīt darba tirgus prognožu informāciju ērti lietojamu, saprotamu un pieejamu gan ekspertiem, gan plašam sabiedrības lokam ar dažādu informētības pakāpi.

Informācija par darba tirgus īstermiņa prognozēšanu

NVA atbilstoši [nolikumam](#) prognozē darba tirgus norises īstermiņā. Darbaspēka pieprasījuma īstermiņa (viena gada periodam) prognozes tiek gatavotas reizi gadā, tās pieejamas detalizācijā līdz profesiju atsevišķo grupu līmenim (atbilstoši [profesiju klasifikatoram](#)) vai prasmju kopām un statistisko reģionu griezumā.

Darbaspēka pieprasījuma īstermiņa prognozes veidojas no divām komponentēm: paplašināšanās pieprasījuma un aizvietojošā pieprasījuma:

Paplašināšanās pieprasījums ir cieši saistīts ar ekonomikas izaugsmi, ekonomikai augot tiek radīta lielāka pievienotā vērtība, lai radītu lielāku pievienoto vērtību ir nepieciešams vairāk nodarbināto;

Aizvietošanas pieprasījums ir saistīts ar nodarbināto aiziešanu no savas profesiju grupas. Tam var būt vairāki iemesli: darba nespēja, migrācija, pensionēšanās, pāriešana darbā uz citu profesiju (profesionālā mobilitāte).

Paplašināšanās pieprasījuma prognozēšanai, darba tirgus īstermiņa prognozēšanas metodē sākotnēji tiek noteiktas nodarbinātības un pievienotās vērtības kopsakarības nozarēm un nozaru grupām, tālāk, izmantojot Ekonomikas ministrijas pievienotās vērtības prognozes, tiek iegūtas nodarbinātības prognozes nozarēm un nozaru grupām un, izmantojot Valsts ieņēmumu dienesta datus un Centrālās statistikas pārvaldes Darbaspēka apsekojuma datus, prognozētā nodarbinātība nozarēs un nozaru grupās tiek sadalīta pa profesiju grupām 4 zīmēs. Iegūtie rezultāti tiek koriģēti ar paralēli veiktām darba devēju aptaujām. Prognozes tiek gatavotas izmantojot ekonometriskus modeļus, kas nodrošina ekonomiski pamatotas prognozes ar zinātniski pamatotu teorētisko bāzi. Izmantojot Valsts ieņēmumu dienesta datus par nodarbinātiem pa vecumiem un nozarēm, tiek novērtēts aizvietošanas pieprasījums, kas tiek pielikts klāts paplašināšanās pieprasījumam, tādējādi veidojot kopējo pieprasījumu prognozes konkrētām atsevišķām profesiju grupām un prasmju kopām.

Plašāka informācija pieejama ["Pilnveidotajā darba tirgus īstermiņa prognozēšanas metodikā"](#).

Darba devēju aptaujas par darbaspēka pieprasījumu īstermiņā

NVA ik gadu no 2017.gada veic darba devēju aptaujas par darbaspēka pieprasījumu īstermiņā ESF projekta "Darba tirgus prognozēšanas sistēmas pilnveide" ietvaros. Aptauja ir viena no darba tirgus īstermiņa prognozēšanas metodoloģijas komponentēm un tās mērķis ir nodrošināt NVA ar ievaddatiem prognožu sagatavošanai. Aptaujā tiek noskaidrots, kādās profesiju grupās un kurā reģionā tuvākajā gadā darba devēji plāno izveidot jaunas darbavietas, likvidēt esošas darbavietas, nomainīt esošos darbiniekus rotācijas kārtībā, tiek noskaidrots ilgstoši (ilgāk par 3 mēnešiem) neaizpildīto vakancu skaits, identificējot kādās profesiju grupās tās ir bijušas, kā arī to iemeslus.

 [Ziņojums "Darba tirgus īstermiņa prognoze 2021.gadam: darba devēju aptauja"](#)

 [Ziņojums "Darba tirgus īstermiņa prognozes 2020.gadam: darba devēju aptauja"](#)

 [Infolapa - Darba devēju aptaujas rezultāti 2019](#)

 [Ziņojums "Darba tirgus īstermiņa prognoze 2019.gadam: darba devēju aptauja"](#)

 [Ziņojums "Darba tirgus īstermiņa prognoze 2018.gadam: darba devēju aptauja"](#)

 [Darba tirgus īstermiņa prognoze 2017.gadam: darba devēju aptauja](#)

Darba devēju ekspresaptaujas darba tirgus informācijas iegūšanai

Lai izzinātu aktuālo situāciju darba tirgū gan attiecībā uz Covid-19 pandēmijas ietekmi, gan attiecībā uz citiem ilgāka termiņa darba tirgus izaicinājumiem, Nodarbinātības valsts aģentūra (NVA) no 2022. gada 8.jūnija līdz 30.septembrim rīkoja darba devēju ekspresaptaujas, kas norisinājās četros posmos un aptvēra četras tēmas:

Darba devējiem nepieciešamās (darbinieku) prasmes;

Tehnoloģiju ietekme uz darbaspēka nepieciešamību;

Darbaspēka piesaiste;

Trešo valstu pilsoņu piesaiste darba tirgū.

Ekspresaptauju rezultāti ir apkopoti katras tēmas atsevišķā Ziņojumā un kopējā ziņojumā par visu četru aptauju rezultātiem.

 [Ziņojums "Darba devējiem nepieciešamās \(darbinieku\) prasmes"](#)

 [Darba devējiem nepieciešamās \(darbinieku\) prasmes \(kopsavilkums\)](#)

 [Ziņojums "Tehnoloģiju ietekme uz darbaspēka nepieciešamību"](#)

 [Tehnoloģiju ietekme uz darbaspēka nepieciešamību \(kopsavilkums\)](#)

 [Ziņojums "Darbaspēka piesaiste"](#)

 [Darbaspēka piesaiste \(kopsavilkums\)](#)

 [Ziņojums "Trešo valstu pilsoņu piesaiste darba tirgū"](#)

 [Trešo valstu pilsoņu piesaiste darba tirgū \(kopsavilkums\)](#)

 [Ziņojums "Darba devēju aptauju rezultāti"](#)

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Projekta mērķis ir izveidot Darba tirgus apsteidzošo pārkārtojumu sistēmu, lai pieņemtu pamatotus un tautsaimniecības vajadzībām atbilstošus lēmumus rīcībpolitikas izstrādei un ieviešanai. Darba tirgus apsteidzošo pārkārtojumu sistēma ietver ērti un pārskatāmi pieejamu informāciju par prasmju un profesiju pieprasījumu darba tirgū gan īstermiņā, gan vidējā un ilgtermiņā, kā arī informāciju par izglītības iespējām, kas lietotājam ir viens no rīkiem, ko izmantot nākotnes vai turpmākās profesijas izvēlē.

Projekts ir īstenots sadarbībā ar Ekonomikas ministriju no 2016.gada līdz 2022.gada 31. decembrim.

Projekta ietvaros īstenotas šādas aktivitātes:

Izstrādāts pētījums [„Darba tirgus apsteidzošo pārkārtojumu sistēmas izveides iespējas un vidēja un ilgtermiņa darba tirgus prognožu sasaiste ar rīcībpolitiku”](#) (īstenoja sadarbības partneris Ekonomikas ministrija);

[Pilnveidota īstermiņa darba tirgus prognozēšanas metodoloģija](#), tai skaitā nodrošināta [īstermiņa prognožu sagatavošana prasmju griezumā](#) (īstenoja NVA);

Veiktas piecas darba devēju aptaujas un īstenoja četras ekspersaptaujas darba tirgus īstermiņa prognožu atjaunošanai (īstenoja NVA);

Izstrādāta tehniskā specifikācija darbaspēka piedāvājuma un pieprasījuma prognožu atspoguļošanai, kas realizēta [ERAF projekta Nr. 2.2.1.1/17/I/032 „Darbaspēka piedāvājuma un pieprasījuma prognozēšanas un monitoringa sistēmas izveide”](#) ietvaros (īstenoja NVA sadarbībā ar Ekonomikas ministriju);

Īstenoti informatīvie un apmācību pasākumi nodarbinātības politikas veidošanā un īstenošanā iesaistīto institūciju darbiniekiem un sabiedrībai (karjeras konsultantiem, pedagogiem) (īstenoja NVA sadarbībā ar Ekonomikas ministriju).